

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 591
van **BERT MOYAERS**
datum: 23 mei 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Gezondheidsrisico's kunstgrasvelden - Onderzoek

"Sporten op rubbergranulaat is veilig." Althans, zo staat nog altijd te lezen op de website van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) in Nederland. Nochtans bleek uit onafhankelijk onderzoek van Het Belang van Limburg, de UHasselt én toxicoloog Jan Tytgat (KU Leuven) dat de toegelaten waarden voor kankerverwekkende paks (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) ruim overschreden worden in de rubberkorrels. Ook verschillende Nederlandse professoren kwamen al met onderzoeken die de conclusies van het RIVM tegenspreken en wél op gezondheidsrisico's wijzen.

Bovendien bevestigt het RIVM zelf geen onderzoek verricht te hebben naar de risico's van rubberkorrels op immuunziekten, op de verstoring van de hormoonhuishouding of op neurologische aandoeningen. Ook de blootstellingsroute van microplastics die uit de rubberkorrels vrijkomen en waarvan geweten is dat ze de darm- en de celwand in het menselijk lichaam kunnen binnendringen, is nooit aan enig onderzoek onderworpen. Net zomin als er epidemiologisch onderzoek is verricht of dat er urine- of bloedmonsters afgenomen en bestudeerd zijn. Onderzoek naar mengseltoxiciteit is er ook niet geweest, omdat het volgens het RIVM een ingewikkeld en duur onderzoek is dat niet op korte termijn kan worden uitgevoerd. Ook is maar de helft van de zestig chemische stoffen die gevonden zijn, onderzocht. Het instituut baseert zich voor zijn uitspraken dus voornamelijk op literatuuronderzoek.

Kortom: veel opmerkingen bij een overheidsrapport dat zowel in binnen- als buitenland als hét standaarddocument over rubbergranulaat in kunstgrasvelden geldt.

1. Zijn er op dit moment al nieuwe bijkomende rapporten ter beschikking?
2. Plant Vlaanderen bijkomend onderzoek naar aanleiding van deze informatie? Zo neen, waarom niet?
3. Heeft de minister sinds april nog met Recytyre overleg gehad rond deze materie? Zo ja, wat waren zijn bevindingen?
4. Hoeveel gemeentebesturen met geregistreerde kunstgrasvelden beantwoordden ondertussen de oproep van Sport Vlaanderen om alle velden in kaart te brengen?
5. Hoeveel van hen leverden ook een staal in bij Recytyre voor onderzoek?

ANTWOORD

op schriftelijke vraag nr. 591 van 23 mei 2017

van **BERT MOYAERS**

1. Nee, er zijn recent geen nieuwe wetenschappelijke rapporten ter beschikking.
2. Nee: Vlaanderen plant momenteel geen nieuw wetenschappelijk onderzoek. De rapporten uit Nederland, Europa en de Verenigde Staten van Amerika tonen allen aan dat er slechts een verwaarloosbaar risico is bij het spelen op kunstgrasvelden met rubbergranulaat. In het onafhankelijk onderzoek waarvan sprake worden de gemeten concentraties PAK's in rubbergranulaat vergeleken met de norm voor consumentenproducten. Rubbergranulaat wordt tot op heden volgens de Europese REACH-regelgeving gecatalogeerd als een mengsel. Het RIVM adviseerde daarom om de norm voor rubbergranulaat bij te stellen naar een norm die dichterbij ligt van de norm voor consumentenproducten.

Ik heb, zoals u weet, in maart een vraag gericht aan de commissie om haar positie in dit dossier te verduidelijken en aan te geven of ze een wijziging zouden voorstellen.

Einde april kreeg ik een antwoord van de Europese Commissie: de Commissie verwijst in haar antwoord naar het rapport dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) op 28 februari 2017 heeft gepubliceerd. In dit rapport komt ECHA tot de conclusie dat de blootstelling aan gerecycleerd rubbergranulaat in de vorm van instrooi materiaal op sportvelden hooguit tot zeer geringe zorg aanleiding geeft. Toch erkent ECHA in het verslag ook enkele onzekerheden, zoals de representativiteit van de onderzoeken waarop de beoordeling is gebaseerd en de hoeveelheid en identiteit van de in het gerecycleerd rubbergranulaat aanwezige stoffen. ECHA heeft deze onzekerheden ondervangen door middel van voorzichtige aannames in de berekeningen voor de risicobeoordeling alsook via specifieke aanbevelingen aan exploitanten en gebruikers.

In haar antwoord gaf de commissie ook aan nota te nemen van de suggestie in het ECHA-rapport om een wijziging van de REACH-verordening te overwegen om ervoor te zorgen dat enkel rubbergranulaat met zeer lage concentraties van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en andere gevaarlijke stoffen op de markt mogen worden gebracht. Zij bespreekt momenteel samen met de bevoegde instanties van de lidstaten voor REACH en CLP¹ hoe een beperkingsvoorstel in het kader van REACH het best kan worden aangepakt.

Op 23 mei heb ik in het kader van de EU-raad van de ministers van Sport dit onderwerp opnieuw onder de aandacht gebracht. De commissie herhaalde daarbij haar antwoord uit de brief, en nodigde alle lidstaten uit om alle mogelijke relevante informatie ter beschikking te stellen. De commissie engageert zich om de EU-raad van de ministers van Sport op de hoogte te houden van de evolutie.

3. Sinds april is er geen overleg meer geweest tussen mijn kabinet en Recytyre. Zoals u weet was al eerder afgesproken dat Recytyre een bemonstering en analyse zou aanbieden aan alle Vlaamse eigenaars of beheerders van kunstgrasvelden. Tot op

¹ Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels.

heden bereikten 58 aanvragen Recytyre, voor een totaal van 97 velden. De bemonstering is momenteel volop bezig, de eerste resultaten worden binnen enkele weken verwacht.

4. Eind maart heeft Sport Vlaanderen de lokale besturen nogmaals opgeroepen om navraag te doen bij hun leverancier naar de samenstelling of attesten van de rubber-infill op hun kunstgrasveld en die informatie door te geven aan Sport Vlaanderen. Sport Vlaanderen heeft intussen informatie over 187 kunstgrasvelden. 104 velden hiervan zijn ingestrooid met rubberkorrels waarvan aangegeven wordt dat het om SBR- gecertificeerd rubbergranulaat gaat. 1 veld is ingestrooid met een zand/rubber-mengeling, 3 velden met kurk en 79 met zand en/of water.
5. Zie antwoord op vraag 3.